

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 14/31 KTA HJS
Vår ref.: 14/1630-3
Saksbehandler: Kjersti Wilson
Dato: 06.05.2014

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i forskrift 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester - Svar fra Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet viser til høringsbrev av 17.02.2014 med forslag om å endre forskrift 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, slik at beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom i kommunale institusjoner skal få redusert egenandelen i forhold til beboere på enerom.

Forslaget har blant annet bakgrunn i St.meld 50 (1996-97) *Handlingsplan for eldreomsorgen*, hvor et av målene var at alle med langvarig opphold på institusjon og som ønsket det, skulle få enerom. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2014 vedtok Stortinget at det skulle innføres redusert egenbetaling for beboere som mot sin vilje bor på dobbeltrom ved langtidsopphold i kommunale helse- og omsorgsinstitusjon.

Helsedirektoratets merknader til forslaget

Helsedirektoratet støtter en innføring av redusert egenandel for beboere på langtidsopphold i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner som bor på dobbeltrom mot sin vilje. Som departementet skriver i høringsbrevet, vil et slikt krav bidra til å tydeliggjøre hovedregelen om enerom, slik dette kommer til uttrykk blant annet i kvalitetsforskriften, forskrift om en verdig eldreomsorg og sykehjemsforskriften.

Endringen foreslås gjennomført ved følgende tillegg til forskriften § 3 annet ledd (endringsforslaget i kursiv)

«Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 7 250 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85 prosent. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelingen av fribeløpet. Beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på 35.000 kroner.»

Slik forslaget er utformet er det ikke tydeliggjort om fribeløpet på kroner 35 000,- kommer *i tillegg* til det allerede eksisterende fribeløpet på kroner 7 250,-, eller om fribeløpet i disse tilfellene skal settes til kroner 35 000, slik at det reelle tillegget i

Helsedirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester

Kjersti Wilson, tlf.:

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

fribeløpet for de som bor på dobbeltrom mot sin vilje blir *differansen*, det vil si kroner 27 750. Helsedirektoratet mener at dette bør tydeliggjøres i forskriftsteksten.

Det fremkommer av høringsbrevet at departementet har vurdert ulike alternativer for hvordan reduksjonen skal utformes. Helsedirektoratet støtter den valgte løsningen, og understreker at hensynet til at beregningen av redusert sats er enkel å praktisere, også er av betydning i denne vurderingen.

Forslaget retter seg mot beboere som «*mot sin vilje*» legges på dobbeltrom. Departementet skriver i høringsbrevet av det legges til grunn at med mindre tjenestemottakeren eksplisitt uttrykker ønske om det motsatte, så vil enerom være å foretrekke for langtidsbeboere ved kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner.

Helsedirektoratet mener det er viktig at det kommer tydelig frem at det i utgangspunktet legges til grunn at langtidsbeboere ønsker enerom. Det bør også komme klart frem at et viljesuttrykk i denne sammenheng må komme fra beboeren selv. Direktoratet understreker at en stor andel av beboerne har demenssykdommer. Det er dermed viktig at også samtykkekompetansen vurderes, og at eventuell avgjørelse om manglende samtykkekompetanse er begrunnet og skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 fjerde ledd. For å unngå tvil rundt dette spørsmålet bør det komme tydelig til uttrykk at det er kommunen som må godtgjøre at beboere ønsker å bo på dobbeltrom, og at dette bør dokumenteres.

Vennlig hilsen

Svein Lie e.f.
divisjonsdirektør

Kristin Mehre
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk